

usufructus servitute sufficere tempus longissimum, hoc
 14 est triginta annorum: quare autem servitus personalis
 usufructus præscribatur ad instar immobilium, & titu-
 lum requirat, plenè declarat idem Balbus *di. 2. part.*
4. part. n. 1. vers. ista etiam est ratio, & n. 4. folio mibi
288. Padilla in di. l. 2. C. de servitutibus, num. 22.
 15 Præterea & quartò observandum est, nonnullos, ut
 dicebat Faber in *di. l. finitur*, tentasse, actionem per-
 sonalem competentem pro usufructu, sive ad consti-
 tuendum usufructum, non finiri decem, vel viginti
 annis, sed durare sicut cæteras personales, quæ durant
 spatio triginta annorum, per textum in *di. l. sicut, &*
in di. l. omnes. quibus addunt Recentiores nonnulli,
 id profitentes verum in *di. l. corruptionem*, minimè
 probari, actionem personalem pro usufructu compe-
 tentem, decem vel viginti annorum spatio finiri, sed
 tradi dumtaxat regulam generalem, non solum actionem
 personalem pro usufructu competentem, de qua
 inter antiquos altercatio fuerat, sed nec ipsum usufruc-
 tum non utendo amitti. Quam regulam generali-
 ter traditam, tam in usufructu jam constituto, quam in
 actione personali ad usufructum constituendum, in so-
 lo usufructu jam constituto limitat Justinianus, ut non
 habeat locum, cum exceptio talis opponitur, quæ do-
 minum vendicantem posset excludere, sed de actione
 personali nihil à Justiniano deciditur; & sic ea actio
 non tollitur, nisi ad minus triginta annorum exceptio
 opponatur: & pro hac parte expendi possunt nonnulla
 verba Justiniani in *di. l. corruptionem*, prout ea sub-
 tiliter expendit Baldus *ibidem num. 6.*
 16 Verum enimverò, ea sententia, atque *d. l. corruptio-*
nem, interpretatio ex eo placere non potest, quòd ab-
 surdum maximum videatur, regulam generalem trade-
 re Justinianum, tam in actione personali pro usufructu
 competente, quam in ipso usufructu constituto, & de-
 mum regulam in utroque æqualiter & generaliter tra-
 ditam, in altero dumtaxat intelligi limitatam, ut non ha-
 beat locum, ubi talis exceptio opponitur, &c. Præterea,
 quia quæstioni propositæ de actione personali plenè res-
 pondet Justinianus, dum dicit: *Nisi talis exceptio, &c.*
 Hoc est, nec actionem, nec usufructum non utendo
 amitti, nisi talis exceptio opponatur, &c. Et sic gene-
 raliter excipitur de eo, quod antea dictum erat, ut nec
 actio, nec usufructus non utendo amittatur, nisi talis
 exceptio, &c. quod videtur præsentire gloss. *verbo*, al-
 tercantibus, *ibidem in vers. Secundo videtur*, & aperte
 probantur alii Doctores communiter, quæ actionem
 etiam personalem pro usufructu, decem, vel viginti an-
 norum spatio finiri voluerunt, ut cum Azone, Bartolo,
 Aretino, & aliis, ex communi firmat Ricciardus in *d. l. s.*
 17 *finitur, nu. 25. ad finem*, ubi cum Portio rectè advertit,
 actionem pro usufructu constituendo competentem fini-
 ri spatio decem, vel viginti annorum, contra natu-
 ram personalium actionum, quæ durant spatio triginta
 annorum propter naturam rei, hoc est ipsius usufruc-
 tus. Nam cum usufructus tollatur non utendo dicto
 spatio decem, vel viginti annorum, actio ipsa eodem
 tempore tolli debet, cum sequatur naturam ipsius usuf-
 ructus, cujus gratia est introducta, ut in *d. l. corruptio-*
nem, ubi Imperator forsitan sic statuere motus est ea ra-
 tione, quòd non debeat esse melioris conditionis is, qui
 actionem dumtaxat pro usufructu constituendo habet,
 quam qui habet usufructum jam constitutum: idcirco
 in utroque voluit idem jus observari.
 Secundo loco, & principaliter constituendum est, ho-
 die de jure hujus Regni, quoad actionem personalem
 competentem pro usufructu constituendo, servandam
 esse decisionem *l. 63. Tauri*, quæ corrigi *l. sicut, & l.*
omnes, C. de præscript. 30. vel 40. annor. statuitque ut om-
 nis personalis actio viginti annorum spatio finiat, si-
 ve præscribatur, & hodie est *l. 6. tit. 15. lib. 4. novæ col-*
lect. Regiæ: atque earum materiam, & dispositionem plea-
 manu explicarunt Covar. in *regul. possessor. ne regulis*
juris in 6. 2. part. §. 11. à princ. Parladorus rerum quotidia-

nar. lib. 1. cap. 1. §. 11. & 12. per totum, & §. 13. n. 3. D.
Paz, in praxi, 4. part. 1. tom. cap. 3. n. 14. & 15. Sarmien-
tus selectar. lib. 2. cap. 9. Menchaca de successione creatio-
ne, lib. 1. §. 10. à nu. 29. usque ad nu. 39. Costa in cap. si
pater, de testamentis, in 6. verbo, in re certa, nu. 33. &
nu. 63. Joannes Gutierrez in l. nemo potest, ff. de legatis
primo, ex num. 480. cum multis seqq. & num. 200. usque
ad num. 210. Salazar de usu & consuetudine, cap. 11. n.
52. quibus junge Molinam de justitia & jure, tract. 2.
disput. 66. & 67. & 71. & vide omnino Azevedum in
di. l. 6. tit. 15. lib. 4. forsitan tamen tentari posset, adhuc
incorectam manere decisionem d. l. corruptionem. pro-
 pter rationem assignatam *suprà*, n. 17. quæ sic militat
 hodie tempore *di. l. Regiæ 63. sicut olim tempore d.*
l. sicut & l. omnes, C. de præscriptione 30. vel 40. annor.
 Quoad usufructum vero constitutum amittendum, 19
 1. 24. tit. 31. part. 3. *vers. oiro si dezimos*, non requirit ti-
 tulum, neque bonam fidem, sed non usu dumtaxat, sive
 negligentia non utentis decem, vel viginti annorum spa-
 tium contenta esse videtur, ut colligi potest ex illis ver-
 bis: *Otro si dezimos, que si aquel à quien fuere otorgado el*
usufructo, o el uso en alguna cosa, non usasse del, nin otro
en su nome, por diez años estando en la tierra, o veinte,
seiendo en otra parte, que por tanto se pierde el derecho del
usufructo, o del uso que avia en la cosa, e tornasse al señor
de la propiedad. Idque procedere etiam de jure Canonico
 arbitratus est eruditissimus Gregor. Lopez qui in *l.*
 16. tit. 31. part. 3. verbo, à buena fe, expressè affirmat,
 quòd in realibus, & rusticis servitutibus, vel in persona-
 libus ut usufructus & similibus, tantum consideratur
 negligentia non utentis, & consequenter non requiritur
 bona fides de jure Canonico: moveturque principaliter
 doctrina Bartoli, ad quam se remittit in *l. sequitur, §. si*
viam, ff. de usucapionibus. ubi Bartolus n. 2. expressim do-
 cuit, quòd præscriptiones procedentes ex sola negligen-
 tia adversarii, procedunt etiam hodie de jure Canonico
 cum mala fide: Inde esse, quòd licet jus Canonico in
 quacunque præscriptione regulariter exigat bonam fi-
 dem, *cap. vigilanti, cap. ultimo, & per totum titul. de præ-*
scriptionib. non tamen corrigi *l. sicut l. omnes l. cum no-*
tissimi, C. de præscript. 30. vel 40. annorum. Ex quibus
 certum est, quòd de jure civili præscriptio 30. vel 40.
 annor. procedit in actione personali cum mala fide: &
 reddit rationem, quia jus Canonico improbat præscrip-
 tionem, quæ causatur à possessione possidentis, &
 præscribentis mala fide, non verò eam, quæ ex negli-
 gentia tantum non petentis causatur. Verum hæc ratio
 non adeò tuta est, ut contra ipsum Authorem retorqueri
 non possit; eam verò jura civilia, quæ præscriptionem
 permittunt cum mala fide, correctæ sunt jure Canonico,
 nedum in actionibus realibus, sed etiam in personalibus,
 ut contra Bartolum, cum glossa, atque infinitis utrius-
 que juris Authoribus affirmant Balbus de *præscriptionib.*
 2. p. *tertiæ partis principalis, quest. 10. n. 3. vers. & mi-*
bi placet, fol. 217. & latius quest. 13. per totam, fol. 232.
 Menchaca de *successione creatioe, lib. 1. §. 10. n. 12. & n.*
 34. Padilla in *l. 1. C. de servitutibus, n. 42. Joann. Gu-*
 tierrez, & alii relati *suprà*, n. 18. Tiberius Decianus in
 consilio 108. nu. 41. vol. 3. Achilles Pedrocha *conf. 36.*
 n. 364. vol. 1. Deinde quia de jure communi certum
 est, differentiam constitui inter præscriptionem liberta-
 tis servitutis urbanæ, & libertatem præscribendam con-
 tra rusticam servitutum: Nam in urbana semper requi-
 ritur bona fides; in rustica verò sola negligentia ad-
 versarii sufficit, ut cum Communi, ex multis Authoribus
 annotavit Padilla in *di. l. 1. C. de servitut. n. 38. &*
 21 *confirmat expressè l. 16. titul. 31. part. 3. quæ in præ-*
scriptione libertatis servitutis rusticæ non requirit bo-
nam fidem, quam nominatim exigit in præscribenda li-
bertate servitutis urbanæ: & Gregorius ibi existimat,
 eam differentiam procedere etiam de jure Canonico.
 Sed contrarium, imò correctam esse per jus Canonico,
 & generaliter præscriptionem actionum, & servitutum
 non esse cum mala fide, asserit Padilla in *di. l. 1. C. de*
 servi-

servitutibus, n. 42. Menchaca de successione creatioe, lib.
 1. *di. l. §. 10. num. 12.* Ex quibus omnino destruitur
 sententia, atque fundamentum Gregorii.
 22 Denique, quia regulariter in omnibus & nominatim
 in actionibus, & juribus incorporalibus de jure Canonico
 nullam præscriptionem procedere cum mala fide, nec
 servandas esse de jure Pontificio Regias constitutiones,
 ac pragmatias, quæ debitum, sive actionem ad debitum
 petendum certo tempore præscribunt, nec etiam au-
 diendum debitorem, qui ad evitandam solutionem,
 temporis tantum præscriptione se defenderet, plenè
 probant Menchaca *d. §. 10. videndus ex nu. 26. usque*
ad n. 37. Padilla in d. l. 1. C. de servitutibus, n. 43. & 44.
 Joann. Gutierrez in *d. l. nemo potest, n. 476. & n. 484.*
 Gama *decis. 334. Molina de justitia & jure, tract. 2. dis-*
putat. 66. & seqq. & disput. 71. Ex quibus videtur ne-
 cessariò dicendum, quòd in usufructu, & aliis servituti-
 bus non sufficiat de jure Canonico sola negligentia non
 utentis, nisi etiam bona fides interveniat, quæ esse po-
 terit in exemplis adductis ab his, quos retulit Parlado-
 23 rius *rerum quotidianar. lib. 1. cap. 1. §. 11. in fine.* Præ-
 terea *d. l. corruptionem*, decisionem singularem esse,
 dum statuit, non sufficere solum negligentiam non u-
 tentis, ut amittatur usufructus; sed necesse esse, ut op-
 ponatur fructuario talis exceptio, quæ etiam si domi-
 nium vendicaret, posset eum præsentem, vel absentem
 excludere: & sic etiam de jure Canonico procedere
 debere, ex dictis adhuc: & quamvis in *di. l. 24. tit. 31.*
part. 3. id non exprimitur, quod in di. l. corruptionem,
in vers. nisi talis exceptio, expressè deciditur; adhuc
 tamen necessaria erit saltem bona fides, ex his,
 quæ superius contra Gregorium Lopez probavimus.
 24 Remanet ergo firma, atque diligenter enucleata con-
 stitutio *d. l. corruptionem*, quæ ampliat primò per Ja-
 sonem *addition. 2. in addit. ad Portium, in di. l. s. finitur,*
 ut procedat non solum in totum, verum etiam pro parte
 ut pro parte amittatur usufructus, & pro parte non,
 si fructuarius pro parte non utatur, & pro parte sic, per
 text. quem ipse allegat in *l. excepta, ff. quib. modis usuf-*
fructus amittatur, & in l. si cui, juncta glossa ff. de usu-
fructu. Sed melius probatur in *l. placet, ff. quibus modis*
usufructus amittatur, & latius declarat Ricciardus in
di. l. s. finitur, num. 9. per totum, fol. 146.
 25 Secundo ampliat, ut procedat non solum in usu-
 fructu jam constituto, sed etiam in usufructu constituen-
 do, sive actione pro eo competente, ut *suprà* explica-
 tum est; & expressim significat Justinianus *ibi*, & non
 solum in usufructu relicto in ultima voluntate, verum
 etiam inter vivos, secundum Aretinum in *d. §. finitur,*
 ubi plenè declarat Ricciardus *ex n. 25. & prius docuerat*
 gloss. *verb. altercantibus. ad medium, in ead. l. corruptionem.*
 26 Tercio ampliat, ut procedat non solum in usufruc-
 tu, & sic in servitute personali, ut dicto tempore finia-
 tur, sed etiam in servitutibus realibus, per text. in *di. l. l.*
sicut usufructus, C. de servitutibus. Ex qua communiter de-
 duxerunt Doctores, Servitutes omnes reales per non
 usum eodem temporis spatio finiri, quo de personali
 servitute usufructus dictum est hæcenus, ut per Padil-
 lam, *ibi, num. 2. qui latius explicat in l. sequenti.*
 27 Quartò ampliat, ut procedat non solum in usufruc-
 tu rerum immobilium, ut tempore prædicto finiat, sed
 etiam in usufructu mobilium, aut se moventium, ut etiam
 eodem tempore decem, vel viginti annorum non uten-
 do amittatur, per text. in *di. l. sicut, & tenet gloss. verbo,*
excludere, in ead. l. corruptionem: ubi reddit ratio-
 nem, quia usufructus rei immobili comparatur, ut est
 textus in *l. fin. C. de præscriptione longi temporis, & in l.*
justo, §. non mutat, ff. de usucapionibus: sed contra tenet
 Cujacius ut cum eo dicebatur *suprà num. 3.*
 28 Limitatur verò, ut minimè procedat in usufructu ci-
 vilitati, aut Ecclesiæ relicto, qui cum centum annorum
 spatio durare debeat, *l. an usufructus, ff. de usufructu, l. si*
usufructus municipibus, ff. de usufructu legato, & alio cap.
suprà latius declaratum est: sic & centum annorum

spatio per non usum amitti, aut finiri debet, ut rectè
 advertit, & fundat Petrus Ricciardus in *di. l. finitur,*
Institut. de usufructu, num. 23. & 24.

Secundo limitatur in operis servorum, quæ non u-
 29 tendo, aut capitis diminutione non amittuntur: quod
 solus Petrus Gregorius annotavit in *synagmate juris,*
lib. 4. cap. 5. num. 13. & reddit veram rationem, quia
 opera in actu consistit, nec prius est in rerum natura,
 quam is dies venerit, quo præstanda est, & *l. cum se-*
quent, ff. de operis servorum.

Denique limitatur, cum usufructus alternis annis le-
 30 gatur; quo casu non posse eum utendo amitti, scribit
 Paulus in *l. si usufructus, 28. ff. quibus modis usufructus*
amittatur; & signat rationem, quia plura sunt legata.
 Pro cujus explicatione constituere necessarium erit,
 quòd annua legata, sive præstationes annuæ cum sin-
 31 gulis annis relinquuntur, tot legata dicuntur, quot sunt
 anni, *l. Senatus, §. finali, ff. de donationib. causa mortis:*
 & pro primo anno legatum est purum, pro sequentibus
 32 conditionale, *l. si Stichum, §. stipulatio, ff. de verb. obligat.*
 Idcirco non sufficit in eis una præscriptio pro om-
 33 nibus annis, sed tot sunt necessaria præscriptiones,
 quot sunt anni, & præscriptio incipit in quolibet anno,
 sive de anno in annum, & pro illis annis, pro quibus ces-
 satur triginta annis (unde si triginta anni tantum essent
 elapsi, non esset præscriptum nisi pro primo anno; & si
 31. tunc pro primo, secundo & si 32. tunc etiam pro
 tertio, & sic de singulis: quia cum in principio cujusli-
 bet anni, nova obligatio, & actio oriatur, quælibet per
 se requirit cursum triginta annorum, & pro futuris
 nondum coeptis, nulla potest esse inchoata præscriptio,
 ut per text. & glossam *ibid.* resolvunt Doctores commu-
 niter in *l. cum notissimi, §. in bis, C. de præscriptione 30.*
vel 40. annorum. Bartolus, Alexander & cæteri in *l. de*
pupillo, §. si pluribus, in principio, ff. de novi operis nuncia-
tione. Callrensis in *di. l. si Stichum, §. stipulatio, ff. de*
verb. obligat. nu. 1. vers. Secundo est utilitas. Et in hoc
 conveniunt omnes Doctores communiter, & tam ul-
 tramontani, quam citramontani, ut ex multis testantur
 Balbus de *præscriptionibus, 4. part. 4. partis principalis,*
 n. 3. fol. mibi 321. Boërius *decis. 336. per totam.* Hiero-
 nym. *Gigas de pensionibus, q. 83. n. 2. & quatuor sequen-*
tibus, fol. mibi 140. Anton. Gomez. tom. 2. variar. cap.
 11. de *qualitatibus contractuum, num. 45. Alvarus Va-*
 lascus *consult. 49. ex principio.* Usufructus ergo relic-
 tus simpliciter absque distributione temporis, ut amit-
 tatur, licet sufficiat unica præscriptio, quia unicum
 legatum esse censetur, ut scribit Baldus in *l. 1. ad fi-*
nem, quest. penult. C. de sententiis quæ sine certa quanti-
tate, & cum aliis sequuntur Baldus ubi supra, n. 5. Al-
 varus Valascus *di. l. consult. 49. num. 3.* Tamen cum al-
 ternis, sive singulis annis relinquatur, quia tunc sunt
 plura legata, plures etiam præscriptiones requiruntur,
 sic ut uniuscujusque anni usufructus decem annis inter
 præsentis, & viginti inter absentis non utendo amitta-
 tur, ut declarat glossa in *di. l. si usufructus, ff. quibus*
modis usufructus amittatur, quæ debet intelligi in hunc
 modum, ut si inter præsentis sint elapsi anni decem,
 tunc non sit præscriptum nisi pro primo anno tantum;
 & si undecim, tunc pro primo, & secundo; & si duo-
 decim, tunc etiam pro tertio, & sic de singulis, ut glos-
 34 sa non relatà, resolvit Borgninus Cavalcanus de *usu-*
fructu mulieri relicto, n. 168. vers. quod tamen intellige,
folio mibi 363. & est de mente Boërii di. l. decis. 336.
num. 3. ad medium, & docuit expressim Jacobus de Ra-
be, ad quem nullus Neotericozum advertit in eadem l.
si usufructus, in principio.

Dicit tamen & singulariter quidem Balbus, *d. tract. 34*
de præscriptionibus 4. part. quartæ part. principalis, quest.
5. n. 2. fol. mibi 325. quòd hodie de jure Canonico nul-
 la currit præscriptio in istis annis præstationi us, sive
 pensionibus, nec respectu promittentis, vel ejus à quo
 relicta est legatum annuum in testamento propter
 malam fidem, nec respectu hæredis ejus, cui nocet

mala fides defuncti: quod est notandum ad textum in d. l. si usufructus, 28. ff. quib. modis usufructus amittitur, & confirmari posse videtur ex his, quæ contra Gregor. Lopez numeris præcedentibus adnotavimus supra.

CAPUT LXVIII.

Usufructus utrùm præscriptione acquiri possit adversus dominum proprietatis, si constituitur ab eo, qui dominus non est? Ubi res ista brevitate & veritate explicatur, & nonnulla ab Authore annotantur, ad quæ Neoterici omnes hucusque scribentes sic non animadvertunt. Continuat etiam, vel quasi, atque discontinuæ servitutis materia remissivè tractatur, & de præscriptione earum nonnulla dicuntur.

SUMMARI A.

- 1 Usufructus si constituitur ab eo, qui dominus non est, & fructuarius titulo, & bona fide per legitimum tempus decem, vel viginti annorum utatur, etiam nulla interveniente scientia, & patientia adversarii, præscribitur, & acquiritur jus usufructus adversus dominum proprietatis.
- 2 L. ultima, in versic. final. C. de præscriptione longi temporis, loquitur de præscriptione acquisitiva usufructus, cum Communi.
- 3 Usufructuarius, ex qua possit præscribere possessione, vel quasi, remissivè.
- 4 Textum in dict. l. ultima, C. de præscriptione longi temporis, Cini, Bartoli, ac aliorum resolutioni non obviare, & quorundam traditionem falsam esse.
- 5 Servitutes acquiruntur ex traditione facta à non domino, cum titulo, vel per patientiam veri domini.
- 6 Servitus habens causam continuam, præscribitur eod. temporis spatio quo cæteræ res immobiles præscribuntur, decem annis inter præsentis, & viginti inter absentis.
- 7 Servitus realis merè discontinua, sive quæ causam discontinuam habet, non præscribitur ordinario tempore, sed immemoriali, cujus initium in contrarium memoria non existat.
- 8 Doctores communiter errore lapsos, credentes distinctionem communem continuæ, ac discontinuæ servitutis limitandam in servitutibus personalibus, & docentes servitutes eas etiam discontinuas ordinario tempore præscribendas, prout hoc num. & seqq. explicatur.
- 9 Servitus discontinua cum titulo, & bona fide præscribitur tempore ordinario decem, vel viginti annorum, etiam nulla interveniente scientia, & patientia adversarii, contra quem præscribitur.
- 10 Usufructus usucapione acquiri non potest, cum sit res incorporalis, ex sententia glossæ, quæ probatur, & declaratur, & num. seqq. & vide infra, n. 16. & 17.
- 11 Pro servitute usufructus competit Publiciana.
- 12 Publiciana non datur pro his, quæ non præscribuntur.
- 13 Verba quantumcunque generalia, immemorialem præscriptionem non excludunt.
- 14 Immemoriale præscriptio non solum centum annos, sed etiam mille, atque infinitum tempus comprehendit, & sic centenariâ præscriptione potentior est.
- 15 Immemoriale præscriptio maximos effectus producit, & per eam omnis titulus necessarius præsumitur.
- 16 In præscriptione servitut. utrum titulus necessarius sit.
- 17 Ubi referuntur communis Doctorum differentias inter prædiales, & personales servitutes, & taxantur.
- 18 Jus pascendi in pratis, sive arvis alienis, quo tempore præscribatur, & an realis sit, vel personalis servitus?
- 19 Usufructuarius præscribere non potest proprietatem nec etiam ejus hæres.

Pro absoluta hujus Capituli explicatione brevitati, & veritati adhaerendo, in primis constituendum erit: Quod si usufructus constituitur in aliqua re, ab eo, qui dominus non est, & fructuarius de jure, hoc est titulo, & bona fide, per legitimum tempus decem, vel viginti annorum utatur, etiam nulla interveniente scientia, & patientia adversarii, præscribere, & acquirere jus usufructus poterit adversus dominum proprietatis, ut videtur esse textus formalis, & expressus, in l. ult. in versic. final. C. de præscript. longi temporis, qui loquitur de præscriptione acquisitiva usufructus, & procedit in usufructu formato, id est constituto ab eo, qui dominus putabatur: & sic de usufructus ipsius acquisitione, ut contra gloss. ibid. intelligunt eum textum Cinius quæst. 3. Baldus n. 9. Salicetus n. 3. & Castrensis n. 9. Bartolus in l. i. j. non mutat, ff. de usucapionibus, & in l. 3. §. ex contrario, n. 3. ff. de acquirenda possessione, ubi dicit communem sententiam Jason n. 27. & seqq. & sequuntur Cæpola de servitutibus urbanor. cap. 19. n. 9. vers. Quartus casus, & cap. 20. n. 6. Balbus de præscriptionibus, 2. part. 4. part. principalis, quæst. 2. n. 6. 7. & 8. folio mibi 290. Padilla in l. 2. C. de servitutibus, n. 24. vers. Quartum intellectum, & n. 30. Anton. Gomezius tom. 2. variar. cap. 15. de servitutibus, n. 26. vers. servitus verò mixta, qui bene fundat, & nonnullis fundamentis pro contraria parte urgentibus, satisficit. Denique tractat, ex qua possit usufructuarius præscribere possessione, vel quasi: de quo etiam agit Padilla ubi supra, num. 31.

Secundò constituendum est, ex hac resolutione inferri posse ad nonnulla, ad quæ Neoterici hucusque scribentes non sic animadvertunt. Primò adversus Cini, Bartoli, & aliorum sententiam relatam supra, nihil urgere, quod nonnulli putarunt, sed malè quidem, text. in dict. l. ult. C. de præscriptione longi temporis, in illis verbis: Nulla scientia vel ignorantia spectanda, junctis sequentibus: ubi statim dicitur, idem observandum esse in usufructu, & cæteris servitutibus realibus: quæ verba denotare videntur, quod loquatur ille textus de præscriptione usufructus extinctiva, & non acquisitiva; nam quasi possessio, qua præscribitur jus usufructus, & jus servitutis realis, nihil aliud est, quàm adversarii scientia, & patientia, l. quoties, ff. de servitutibus, l. 3. §. dare, ff. de usufructu, l. 2. C. de servitutibus, ubi Padilla n. 1. Et sic requiri videtur, quod adversarius sciat, & consequenter text. ille, dicens quod ibi currit præscriptio ignorantia, sicut scienti non potest intelligi de præscriptione acquirenda usufructus. Verum enim verò facillimum erit argumentationi huic respondere; nam ubi quis habuit titulum usufructus ab eo, qui dominus non erat (quo casu propriè tractatur de præscriptione) ut præscribere possit, sufficit titulus, & bona fides, nec requiritur scientia, aut patientia veri domini: in quibus terminis, in usufructu, & cæteris servitutibus prædiorum, loquitur textus in dict. l. ult. cujus decisio confirmatur ex text. singulari in l. si ego §. 1. ff. de publiciana in rem actione: ibi: Traditis, vel per patientiam constituitis. Qui est textus apertus ad hoc, quod istæ servitutes acquiri possunt per traditionem factam à non domino, vel per patientiam veri domini, quia titulus vel habetur à non domino, vel acquiritur per scientiam, & patientiam veri domini, ut singulariter dicit Cinius in dict. l. 2. C. de servitutibus, quæst. 7. & cum Castrensi, & aliis sequitur Jason in l. 3. §. ex contrario, ff. de acquirenda possessione, n. 30. vers. sed adverte tu ultra alios. Cum igitur superior resolutio in eo principaliter fundetur, quod titulus habeatur à non domino, qui tamen tanquam dominus constituit usufructum in aliqua re prædictæ scientiæ, aut patientiæ fundamentum nihil obitare poterit in contrarium: Intellige tamen (quod apertè suppositum est, scientiæ, aut patientiæ interveniente, titulum necessarium non esse, vel saltem scientiam, & patientiam pro titulo habendam, ut diximus supra, & vide infra n. 16. & 17.

Secundò inferitur ad explicationem limitationis, & doctrinæ communis Doctorum, in qua continuæ, vel quasi

quasi, & discontinuæ servitutis appellatione frequenter utuntur, & earum materiam plenè explicant, ut ex referendis infra constabit: & novissimè Augustin. Morla emporii 1. part. tit. 6. ff. de servitutibus, 1. part. nu. 48. per totum. Constituntque primò; Quod servitus habens causam continuam, præscribitur eodem temporis spatio, quo cæteræ res immobiles præscribuntur, decem annis inter præsentis, & viginti inter absentes cum bona fide; titulum tamen non requirunt. l. 2. C. de servitutibus l. si quis diuturno, ff. si servitus vendicetur l. foramen, ff. de servitutibus urbanor. l. 15. & l. 16. tit. 3. part. 3. Servitus verò realis merè discontinua, sive quæ causam discontinuam habet, non præscribitur ordinario tempore, sed immemoriali, cujus initium in contrarium memoria non existat, ut per illum textum declarant Gloss. Bartol. Castrensis, & omnes in l. servitutes, 14. ff. de servitutibus, & in l. 2. C. eod. tit. in l. 1. §. finali, per illum text. ff. de aqua pluvia arcenda: & esse communem omnium resolutionem firmant, & latius declarant Covar. resolut. lib. 1. cap. 17. n. 11. Corrafius in dict. l. servitutes, n. 30. Balbus de præscript. 2. part. 4. part. principalis, q. 1. per totam, folio mibi 274. videndus etiam quinque quæst. seqq. Padilla in d. l. 2. C. de servitutibus, ex n. 25. cum multis seqq. Anton. Gomez. tom. 2. variar. cap. 25. de servitutibus, n. 27. & 28. Deinde distinctionem hanc communem inter servitutes continuas, & discontinuas limitant, ut non procedat in servitutibus personalibus, qualis est usufructus, quæ etiam si discontinuæ sint, ordinario tempore præscribuntur: & ita in terminis post alios ex communi limitat Padilla in d. l. 2. C. de servitutibus, n. 30. in quo quidem errore manifestò lapsi sunt Doctores communiter, propterea quod cum textus in dict. l. ult. C. de præscriptione longi temporis, & alia jura, ex quibus contendunt, quod usufructuarius præscribere possit usufructum, loquantur, & procedant ubi adest titulus, & bona fides: nihil speciale potest esse in usufructu, quia licet servitus discontinua non præscribatur nisi tempore immemoriali; tamen ubi præscribens habet titulum, & bonam fidem, jure potest tempore ordinario servitute præscribere, hoc est, decem, vel viginti annis, etiam nulla interveniente sententia, & patientia adversarii, contra quem præscribitur, ut clarè colligitur ex textu in dict. l. ult. in versic. finali, C. de præscriptione longi temporis; & ita tenet, & magistraliter declarat Castrensis in dict. l. servitutes, 14. col. penult. & cum aliis sequuntur Balbus de præscriptionibus, d. quæst. 1. n. 4. folio 277. Padilla in d. l. 2. C. de servitutibus, n. 33. Covar. dict. cap. 17. num. 11. circa finem. Antonius Gomez. dict. cap. 15. num. 28. vers. advertendum tamen. Igitur cum intervenit titulus, nulla differentia est, quia servitus realis discontinua ita præscribitur cum titulo sicut servitus personalis; & in utraque sufficit titulus habitus à non domino cum possessione, vel quasi, longi temporis. Quod si titulus non interveniat, nihil etiam speciale esse in usufructu dicendum est, licet contrarium expressim affirmet Cæpola de servitutibus urbanor. cap. 19. col. finali: ubi resolvit, quod non interveniente titulo, ea differentia est inter servitute prædialem discontinuam, & servitute personalem usufructus; quod servitus realis non præscribitur nisi per tantum tempus, cujus non extat memoria in contrarium, sed in personali servitute sufficerent triginta anni cum bona fide; & sequuntur Balbus dict. 2. part. 4. part. principalis, num. 6. fol. 290. Anton. Gomez. ubi supra, num. 26. vers. servitus verò mixta.

Unde & tertio loco inferitur, non malè dixisse glossam in l. i. j. non mutat, ff. de usucapionibus, in verbo, non potest, quod usufructus non potest usucapione acquiri, cum sit res incorporalis, l. servitutes, 14. ff. de servitutibus: & sequuntur Parladorius rerum quotidianar. lib. 1. cap. 1. §. 7. num. 5. Iiberius Decianus in consil. 22. n. 23. vol. 2. sed reprobatur Padilla in dict. l. 2. C. de servitutibus, num. 30. ex eo quod pro servitute usufructus competit Publiciana, l. si ego, §. si de usufructu,

ff. de publiciana in rem actione: ergo præscribi potest, l. cum qui, ff. de publiciana in rem actione. Quia pro his, quæ non præscribuntur, Publiciana non competit, l. traditionem, ff. de publiciana in rem actione.

Sed huic argumento non erit multum difficile satisfacere; idè pro solutione ejus animè dverto, quod jura hæc: & Authores in principio hujus capituli, in contrarium adducti, loquuntur ubi adest titulus, & bona fides: quo casu usufructus, & cæteræ servitutes, etiam si discontinuæ sint, ordinario tempore præscribi possunt, ut supra probavimus; & sic nihil specialitatis usufructui tribui potest: Quod si titulus absit, ead. ratio in utraque servitute & personali, & prædiali militabat olim, nisi tuitione Prætoris usucapio, aut præscriptio procederet, ut statim dicam. Nec verba generalia prædictæ glossæ usucapionem excludentia, immemorialem præscriptionem excludunt, ex sententia glossæ in authent. ut de cætero commutationes Ecclesiasticar. rerum, verbo, præscriptione, collatione 5. quæ et si loquatur in centenaria, à fortiori tamen procedit in immemoriali præscriptione, ut ibi annotavit Angelus, & Jason in l. 1. n. 41. C. de servis fugitivis. Modertus in consuet. Parisiens. 1. part. tit. 1. §. 7. nu. 14. Quia immemoriale præscriptio non solum centum annos, sed etiam mille, atque infinitum tempus comprehendit; & sic centenaria præscriptione potentior est, ut dixit Oldradus in cons. 254. n. 18. & post infinitos alios sequuntur statim referendi Molina de Hispanor. primogeniis, lib. 2. cap. 6. ex n. 45. usque ad n. 51. maximosque effectus producit, & per eam omnis titulus necessarius præsumitur. Rolandus in cons. 3. n. 97. lib. 1. Marcus Anton. Eugenius in cons. 40. ex nu. 20. lib. 1. Craveta in cons. 238. num. 8. & 9. Menoch. lib. 3. præsumpt. 131. ex num. 42. cum seqq. Aviles in capitulis prætorum, cap. 8. glossa, columbre vers. Oñavo linnia. Mieres de majoratu, part. 4. quæst. 20. nu. 47. Burgo de Paz in cons. 15. num. 10. cum pluribus seqq. Mascardus de probationibus, tom. 2. conclus. 2372. num. 24. Joannes Gutierrez prædialium lib. 3. quæst. 14. nu. 9. usque ad num. 84. Achilles Pedrocha in cons. 36. ex nu. 348. cum multis sequentibus. Gironda de gabellis, 1. part. ex num. 39. cum multis seqq. fol. 15. & 19. eo præcipuè, quod in servitute discontinua ad conciliationem multorum jurium, ita observavit glossa in dict. l. servitutes, 14. verbo, certam, versic. ut tamen plene; & sequuntur infiniti relati per Covar. in regul. possessor. in initio. 2. part. n. 6. & lib. 1. variar. cap. 11. n. 11. Padilla in dict. l. 2. de servitutibus, num. 26.

Quartò inferitur, veram esse communem Doctorum traditionem, in acquisitione, aut præscriptione servitutis, titulum necessarium non esse: quod docuit gloss. in d. l. servitutes, 14. ff. de servit. dicto verbo, certam, vers. & forte, & in l. 2. C. eod. tit. ubi Padilla communem omnium sententiam proficitur, & glossas, Dinum, Baldum, Butrium, Abbatem, Felinum, Bellamer, Bartol. Florian. Salicet. Corraf. Cæpol. Corneum, Balbum, Covar. Jasonem, & Igneum sic tenentes congerit in unum, & confirmat l. 15. tit. 31. part. 3. à qua recedendum non est, licet contrà voluerit Fulgosius in l. si quis diuturno, n. 3. ff. si servitus vendicetur. Duarenus lib. 1. disp. cap. 34. Idemque procedit de jure antiquo in acquirenda personali servitute usufructus, quamvis contrarium asseruerit Communis relata per Corrafius in d. l. servitutes, n. 30. Quæ tamen vera non videtur; dum constituit differentiam inter prædiales, & personales servitutes: nam sicut in acquirenda prædiali servitute, quæ fiebat olim tuitione Prætoris, non erat necessarius titulus; ita similiter necessarius non erat acquisitione usufructus, in quo æqualiter non procedebat vera usucapio propter defectum possessionis, ex sententia glossæ sic intelligendæ, quæ relata fuit supra, n. 10. Hodie tamen in utraque titulus necessarius erit cum bona fide, nec adversarii scientiæ, & patientiæ necessaria est, ex textu in dict. l. ultim. in versic. finali. C. de præscriptione longi temporis, nisi ubi titulus deficiat: quo casu bona fides inter-